

2

İstismar Şekilleri İstismarı Düşündürecek İpuçları İstismarın Etkileri

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Psiko-sosyal gelişimini tamamlamamış çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel uyaran olarak kullanılması ve çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olamayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dahil edilmesidir.

**CİNSEL
İSTİSMAR**

Dokunma olmaksızın yapılan cinsel istismar

Çocuğa cinsel içerikli şeyler söylemek ve çocukla aynı içerikte konuşmalar yapmak

Teşhircilik,
Röntgencilik

Çocuğun cinsel ilişki sahnesine doğrudan şahit olması

Çocuğa cinsel organ göstermek, çocuğun cinsel organlarını göstermesini istemek, banyodayken çocuğu seyretmek,

Çocuğa cinsel içerikli materyal göstermek (pornografik film seyrettirmek, fotoğraflar göstermek)

Çocuğu pornografik malzemeler için kullanmak

Dokunmanın yer aldığı istismar olguları

Oral-genital, genital-genital, genital-rektal, el ile ya da bir cisimle genital temas, rektal bölgelere, veya vücudun diğer bölgelerine dokunma

Bu eylemler çocuğa dokunarak ya da çocuğun istismarcıya dokunması istenerek gerçekleşebilir.

Ensest

Kanunen evlenmelerine izin verilmeyen iki kişi arasındaki cinsel ilişki ensest olarak tanımlanır.

Kan bağı olan baba, anne, ağabey, abla, amca, dayı, teyze, hala ve dede gibi akrabalara ek olarak, çocuk üzerinde anne-baba gibi otoritesi ve saygınlığı olan geniş bir akraba ve hısım grubu ensest tanımında taciz edenler arasında sayılır. Örneğın enişte, üvey anne-baba, üvey kardeşler bu gruptadır.

Çocuk İhmal İstismarını Şüphesine Neden Olabilecek İpuçları

Okul çağı çocukları için

Çekingen ve ilgisiz

Korkmuş ve endişeli

Çaresiz

Yiyecekleri biriktirme eğilimi, yiyecek çalma

Ebeveyn-çocuk rollerinde yer değişikliği

Anne-babasının veya bakım sorumluluğunu üstlenmiş kişinin ilgisizliğinden

yakınma

Duruma uygun olmayan hareketler,

Gerileme davranışları

Derste uyuklama eğilimi

Okula geç kalma ve/veya okuldan erken ayrılma

Okuldan kaçma

Konsantrasyon güçlükleri

Kaygı

Aşırı bağımlılık veya bağımsızlık

Aşırı ilgi bekleme

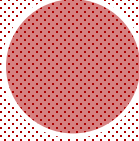
Aşırı ilgi bekleme

Ani duygu durum değişiklikleri

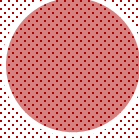
Ergenler için

Çekingen ve ilgisiz

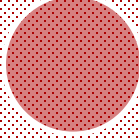
Ebeveyn-çocuk rollerinde yer değişikliği

Agresif

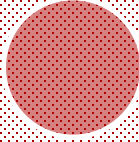
İntihar eğilimi

Özensiz, bakımsız dış görünüş

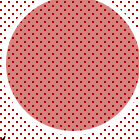
Okula geç kalma ve/veya okuldan erken ayrılma

Yeme bozuklukları

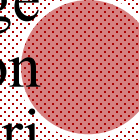
Okuldan kaçma

Derste uyuklama eğilimi

Konsantrasyon güçlükleri

Yorgunluk ve tükenmişliğe bağlı konsantrasyon güçlükleri

Kaygı

**Çocukluk Çağındaki
Kötü Muamelenin
Neden Olabileceği
Davranış
Değişiklikleri**

Uyku bozuklukları

Aşırı talepkarlık

Karşı gelme

Dürtüsellik, saldırganlık

İçe dönüklük, engellenme/baskılanma duygusu

Aşırı uyumlu, aşırı itaatkar olma

Ana-babaya/bakım veren kişiye aşırı yapışma

Ana-babadan/bakım veren kişiden ayrılığa aldırmama

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

Akran ilişkilerinde sorunlar

Okul başarısızlığı

Çökkünlük

Düşük benlik değeri

Korkular

Öfke patlamaları

Sağlığını tehlikeye atacak davranışlar

Kendine zarar verme düşünceleri ve özkıyım girişimi

Madde kullanımı

Yeme bozuklukları

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

Cinselliğe ilişkin her türlü konu ve duruma aşırı ilgi gösterme ya da aşırı kaçınma

Baştan çıkarıcı davranışlar

Çok sık öpmeye çalışma, göğüslere, bacaklara ya da genital bölgeye dokunmaya çalışma, sürtünme, kendi genital bölgesini gösterme

Bedeninin kirli ya da zedelenmiş olduğuna inanma ve ifade etme

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

Genital bölgesinde bir sorun olduğundan korkma

Resimlerinde, oyunlarında ya da hayallerinde cinsel istismara uğradığını düşündürecek özelliklerin bulunması

Tuvalet eğitimini kazanmış bir çocuğun altını veya yatağı ıslatmaya başlaması

Regresif semptomların varlığı (kendine zarar verici davranışlar, bebeklik davranışları, bebek gibi konuşma)

Bu belirtilerden hiç biri çocuk istismarının kesin ve net göstergesi değildir.

Çocuklar farklı sebeplerle de böyle davranabilir, patolojik davranış değişiklikleri gösterebilir.

Ancak, bu belirtilerin fark edilmesi halinde istismar olasılığını da düşünmek gerekir.

Cinsel istismar konusunda hikaye uyduran çocuk sayısı çok azdır.

Eğer bir çocuk cinsel olarak istismar edildiğine ilişkin bilgi veriyorsa temel yaklaşım çocuğa inanmak olmalıdır.

Cinsel İstismar ile İlgili Yanlış Düşünceler

Yanlış

- Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin genişliği ile uydururlar.
- İlgi çekmeye çalışan çocuklar, şirin ve cazip kız çocukları, evden kaçan çocuklar, ihmal edilmiş çocuklar potansiyel mağdurlardır.
- Parklar, genel tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir.

Doğru

- Çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler. İlk kural çocuğa inanmak olmalıdır.
- Mağdurlar her sosyo-ekonomik ve her sosyo-kültürel gruptan gelen kız ve erkek çocuklardır.
- Olayın olduğu yer genellikle ev, okul, ev ile okul arasındaki yol gibi çocuğun içinde bulunduğu yakındır.

Cinsel İstismar ile İlgili Yanlış Düşünceler

Yanlış

- İstismarcılar genellikle yaşlı ve yabancı erkekler ile sokakta yaşayan hırpani görünümlü serserilerdir.
- Yalnızca kız çocukları cinsel istismara uğrar.
- Cinsel istismar kuşkusuyla olayın üzerine gidilmesi, çocuğa daha fazla travma yaşatır.

Doğru

- Olguların % 80-95'inde fail 20-45 yaşları arasında, mağdur tarafından tanınan, evli ve çocuklu erkeklerdir.
- Sadece kız çocukları değil, erkek çocukları da cinsel istismara uğrar.
- Yerinde ve uygun bir müdahale istismarı sonlandırır ve çocuğun yaşadığı travmayı atlatabilmesi için destek almasını sağlar.

Çocukluk Çağındaki İstismarın Uzun Dönem Etkileri

Erken çocuk dönemindeki stres ve istismarının nörobiyolojik sonuçları

Beynin gelişim süreçleri önemli derecede etkilenir

- Sinir hücrelerinin gelişimi bozulur ve gecikir
- Sinir hücreleri arasındaki bağlantı düzeyi azalır

Yapısal ve fonksiyonel değişiklikler

- Beynin bazı dokuları bozulur
- Beyindeki bazı dokuların hacmi azalır
- Beynin elektriksel yapısı bozulur, fonksiyonel aktivitesi azalır

Erken çocuk dönemindeki stres ve istismarının nörobiyolojik sonuçları

Hafıza bozuklukları

Düşünce ve davranış arasındaki ilişkide bozulma

Kişilik bozuklukları

Anksiyete ve panik bozuklukları

Öfke kontrolünde yetersizlik,

Cinsel davranışların kontrolünde bozulma

Dürtüsel şiddete eğilim

İstismar Edilen Çocuk Büyüdüğünde

Alkol/madde bağımlılığı, depresyon, özkıyım girişimi sıklığı **12 kata kadar artar.**

Sigara bağımlılığı, sağlığını riske atacak davranışlar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, kronik akciğer hastalıkları, karaciğer hastalıkları **2-4 kat artar.**

Hareketsizlik, ciddi şişmanlık, şeker hastalığı, iskemik kalp hastalığı, kanser, iskelet sorunları, karaciğer hastalıkları, akciğer hastalıkları **daha sık** görülür.

ÖLÜM

DOĞUM

ÖLÜM

Hastalık, sakatlık ve sosyal sorunlar

Sağlıkla ilişkili risk taşıyan davranışları benimseme

Sosyal, duygusal ve bilişsel bozulma

Çocukluk çağındaki olumsuz deneyimler

Kaygı

Depresyon

Özkıyım girişimleri

Özgüven eksikliği

Madde bağımlılığı

Güven ve özel yaşamla ilgili sorunlar

Suçta karışma sıklığında artış

Çocukluk Çağındaki Cinsel İstismarın Uzun Dönemdeki Etkileri

Olumsuz duygusal yaşamlar ve anılar

Gelecekte sağlıklı bir ilişki sürdürebilme güçlüğü

Riskli cinsel davranışlar sergileme olasılığı

Cinselliğini sevgi elde etmek, insanları manipüle etmek ve kimi zaman yaşamını idame ettirmek için kullanma davranışı